

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ
FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm _____
(kafedra müdiri)

İmza: _____

Tarix: “ _____ ” _____ 20____ -ci il

Kafedra: Биоэкология

Fakültə: Экология и почвоведение

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: Консервация и методология исследований в живой природе

Tədris yükü (saat) cəmi: 30 müəhazirə 15 seminar 15 praktik (laboratoriya)

Tədris ili 2015-2016 Semestr I Bölmə русский (магистр)

Kredit sayı (hər 30 saata 1 kredit) _____

II. Müəllim haqqında məlumat: доцент,к.б.н. Султан-заде Ф.В

(Soyadı, adı, atasının adı, elmi adı və dərəcəsi)

Məsləhət günləri və saatları: _____

E-mail ünvanı: firuzasultan@mail.ru

İş telefonu: 050 3451300

III. Tələb olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. Мустафаев Г.Т., Султан-заде Ф.В. Экология в схемах. Учебное пособие для вузов, Стамбул, 1998 г.- 215с.

2. Бигон М., Харпер Дж., Таунсенд К. Экология. Особи, популяции и сообщества / Пер. с англ. М.: Мир, 1989. В 2-х томах.

3. Примаков Р. Основы сохранения биоразнообразия. Пер. с англ. О. С. Якименко, О. А. Зиновьевой. М.: Издательство Научного и учебно-методического центра, 2002. - 256 с.
4. Степановский А.С. Экология: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2001
5. Mustafayev Q.T., Sadıqova N.A., Məmmədov A.T., Qarabəyli F.Z. Onurğalı heyvanların ekologiyası (ali məktəblər üçün dərslik). Bakı, “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2011, 344 səh

Əlavə:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

IV. Fənnin təsviri və məqsədi:

(Fənn haqqında qısa məlumat, onunla şərtləşən fənlər (bilavasitə bağlı olan/uyğun gələn), fənnin tədrisinin məqsədləri. Bu fənni öyrənməklə tələbələrin nəyi biləcəkləri, nəyə nail olacaqları və hansı vərdişlərə yiyələnəcəkləri qeyd edilir)

Kursun qısa təsviri: Получение теоретических знаний о методологии научных исследований. Рассмотрены примеры практических умений и навыков в научных исследованиях, проводимых в живой природе и лабораторных условиях. В содержание дисциплины включается круг вопросов, посвященных изучению современных методологических подходов от популяционных до реконструкции экосистем прошлого в экологических исследованиях.

Kursun məqsədi: Особое внимание уделяется методу моделирования биологических процессов и экосистемному подходу. У студентов формируются знания основных понятий и направлений, связанных с концептуальными основами стратегии сохранения редких видов растений и животных. Изучается консервация растений и животных в Азербайджане.

V. Fənnin təqvim planı:

Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmal	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
	Mövzu №1: Основные методы исследования в	лекция		2ч	

	<p>экологии: полевой, лабораторный, экспериментальный, сравнительный, исторический, метод моделирования.</p> <p>Qısa icmalı: Метод наблюдения и описания, используемый для сбора и описания изучаемых факторов. Сравнительный метод, основанный на анализе сходства и различий изучаемых объектов. Исторический метод, предназначенный для изучения развития исследуемых объектов. Метод эксперимента для изучения явлений природы в определенных условиях. Химические и физиологические методы в экспериментальных исследованиях. Метод моделирования для описания сложных природных явлений на относительно простых моделях.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 				
	<p>Mövzu №2 Практические примеры методов исследования в природной среде</p> <p>Qısa icmalı: Изучение популяций и сообществ в природной среде. Изучение популяций живых организмов</p>		<p>семинар</p>	<p>2ч</p>	

	<p>сообщества (растения, микроорганизмы, животные) с учетом влияния на них ограничивающих факторов (эдафические, топографические, климатические).</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>				
	<p>Mövzunun adı və qısa icmalı</p>	<p>Mühazirə</p>	<p>Məşğələ</p>	<p>Saat</p>	<p>Tarix</p>
	<p>Mövzu №3 Моделирование биологических процессов</p> <p>Qısa icmalı:</p> <p>Примеры схожих с природными экосистемами моделей (аналоговые модели) – аквариумы, океанариумы, теплицы. Математическое моделирование – на основе многочисленных сведений, накопленных в полевых и лабораторных условиях. Знаковые модели - тексты, схемы, научные таблицы, графики, формулы, уравнения. Понятие системного анализа.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>	<p>лекция</p>		<p>2ч</p>	

	<p>Mövzu №4 Изучение основных современных глобальных моделей экосистем и биосферы</p> <p>Qısa icmalı: Экосистемный подход – изучение общности структурно-функциональной организации всех экосистем, независимо от состава сообществ, среды и места их обитания. Экологический мониторинг – примеры изучения динамики экосистем (биогеоценозов) под воздействием природных и антропогенных факторов.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>		семинар	2ч	
	<p>Mövzu №5 Методологические подходы в экологических исследованиях</p> <p>Qısa icmalı: Популяционный подход. Исследования структуры и динамики популяций, численности ее организмов. Изучение потока энергии и циклов круговорота веществ в экосистемах. Экоотопный подход в экологии. Эволюционный и исторический подходы – рассмотрение изменения экосистем и их компонентов во времени.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı</p>	лекция	семинар	2/2	

	<p>səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p>				
	<p>Mövzu №6 Экологические исследования фитоценозов и зооценозов</p> <p>Qısa icmalı: Изучение водного и газового обмена, продуктивности, закономерностей биохимических (физиологических) процессов, темпов роста и размножения. Изучение питания у животных: состав и количество пищи в разное время года и разные периоды жизни животного.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p>	лекция		2ч	
	<p>Mövzu №7 Практические методы исследования растений и животных</p> <p>Qısa icmalı: Методология исследования ярусности, обилия, покрытия и биомассы растений. Методы исследований миграций животных – радиомечение, кольцевание, маркировка краской, клеймение. Исследование поведения животных. Образ жизни и сезонные биоциклы.</p>		семинар	2ч	

	<p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>				
	<p>Mövzu №8 Концептуальные основы стратегии сохранения редких видов растений и животных</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Биологические параметры вида и индикаторы деградации, критерии угрозы. Законодательная охрана, международное законодательство. Территориальная охрана видов. Особо охраняемые природные территории.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>	<p>лекция</p>		<p>2ч</p>	

Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmalı	Mühazirə	Məzğələ	Saat	Tarix
	<p>Mövzu №9 Сохранение ex-situ, криоконсервация, банки семян</p> <p>Qısa icmalı: Сохранение ex-situ. Вольерное разведение. Зоопарки, аквариумы, ботанические сады и дендрарии. Репатриация в природу редких видов. Криоконсервация генома редких видов. Банки семян. Категории сохранения видов. Красные книги.</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p>		семинар	2ч	
	<p>Mövzu №10 Методология сохранения редких растений Азербайджана</p> <p>Qısa icmalı: Особо охраняемые природные территории и природные объекты Азербайджана. Растительный покров Азербайджана.</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>	лекция		2ч	

	<p>Mövzu №11 Восстановление лесных массивов Азербайджана</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Восстановление и охрана лесных массивов Азербайджана. Охрана аридных лесов. Охрана реликтовых лесов и особо ценных древесных пород. Защита «зеленых памятников природы». Восстановление и охрана тугайных лесов.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>		семинар	2ч	
	<p>Mövzu №12 Методология сохранения редких видов животных Азербайджана</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Животный мир Азербайджана. Редкие виды животных.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>	лекция		2ч	

	<p>Mövzu №13 Охрана биоресурсов Каспийского моря</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Охрана морских млекопитающих на Каспии. Проблемы осетровых рыб Каспия. Основные направления стратегии Национальной</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>		семинар	2ч	
	<p>Mövzu №14 Основные направления стратегии Национальной Программы сохранения биоразнообразия Азербайджана.</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Программы сохранения биоразнообразия Азербайджана. Исследования и консервация природы в заповедниках Азербайджана. Исследования и консервация природы в национальных парках Азербайджана. Исследования и консервация природы в заказниках Азербайджана. Планируемые новые особо охраняемые территории в Азербайджане. Издание второй Красной Книги Азербайджана. Генетический фонд и семенной фонд в Азербайджане.</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı</p>	лекция	семинар	1/1	

səhifələr göstərilməklə):				
1. _____				
2. _____				
3. _____				

VI. İmtahanın keçirilməsi forması -yazılı, şifahi, dialoq və ya test.

VII. Semestr ərzində qiymətləndirmə və bal bölgüsü:

Balların maksimum miqdarı – 100 bal.

A) *Semestr ərzində toplanan maksimum bal – 50 (imtahana keçid bal – 17)*

Dərsə davamiyyətə görə	10 bal
Tələbələrin sərbəst işinə (referat, prezentasiya, tədqiqat işi və s.) görə Qeyd: Plagiat halları qəti qadağandır! Sərbəst işlə əlaqədar bütün tapşırıqların qısa təsviri, təqdim olunma şərtləri, vaxtı və qiymətləndirmə üsulu dəqiq göstərilir.	10 bal
Seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə (eyni fəndən həm seminar (məşğələ), həm də laboratoriya dərsləri nəzərdə tutulduğu halda onların hər birinə 10 bal ayrılır).	20 bal
Kurs işinin hazırlanmasına və müdafiəsinə görə (fənn üzrə kurs işi (layihəsi) nəzərdə tutulmayıbsa, ona ayrılan 10 bal seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinə əlavə olunur).	10 bal

B) *Semestr imtahanı nəticəsinə görə - maksimum 50 bal*

Hər biletdə – 5 sual, hər suala – 10 bal verilir

Qeyd: Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır.

C) *Semestr nəticəsinə görə qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədər toplanan ballar əsasında):*

91 – 100 bal	əla	A
81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	yaxşı	C
61 – 70 bal	kafi	D
51 – 60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

Müəllim: _____
(soyadı, adı, atasının adı)

İmza: _____

Tarix: _____